

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายกฎหมายสาธารณสุข

ที่

วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความเห็นเกี่ยวกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

เรียน ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายสาธารณสุข

ตามที่ได้รับมอบหมายให้พิจารณาข้อหารือของแพทยสภา เรื่อง ขอความเห็นเกี่ยวกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น บัดนี้ ได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ขอเรียนชี้แจงดังนี้

๑. ข้อเท็จจริง

แพทยสภามีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พส. ๐๑๑/๗๖๔ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยนายแพทย์วิสูตร ฟองศิริไพบูลย์ ได้มีหนังสือขอให้คณะกรรมการแพทยสภาพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า “ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล เป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรง หรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย แต่ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ผู้ใดจะอาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้” ซึ่งคณะกรรมการแพทยสภา ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๐ วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ได้มีมติให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของแพทยสภาว่า “จากบทบัญญัติดังกล่าวจะมีกรณีขอกฎหมายนี้มอเป็นเหตุผลปฏิบัติสมควรเปิดเผยและเมื่อส่งเอกสารเลขทะเบียนมาขอขอยกรพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับกรประกอยวิชาชีวะเวชกรรม”

คณะกรรมการแพทยสภา ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๑ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๑ ได้พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของแพทยสภาแล้วเห็นว่า ความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ อาจไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๕ และหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชน แพทยสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจปกครอง เพราะฉะนั้นจึงต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้วย จึงมีมติให้ส่งเรื่องหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาให้ความเห็นว่า บทบัญญัติในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ สอดคล้องกับ

มาตรา ๗ ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล เป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคล นั้นโดยตรง หรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย แต่ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ผู้ใดจะอาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้

*
มีมติ
ขอความเห็น
↓

รัฐธรรมนูญหรือไม่ ความดังกล่าวสามารถบังคับใช้ได้หรือไม่ และหากนำมาใช้บังคับแล้วจะเป็นการขัดต่อหลักกฎหมายอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

๒. ประเด็นที่ต้องพิจารณา

การที่แพทยสภาขอ “เวชระเบียน” เพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพเวชกรรม เป็นการขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ เพียงใด

๓. กฎหมายและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- (๑) พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐
- (๒) พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕
- (๓) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- (๗) บทความ เรื่อง “การเปิดเผยเวชระเบียนกับกฎหมายข้อมูลข่าวสาร” ใน วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๔ (ธันวาคม ๒๕๕๖) (เอกสารหมายเลข ๑)
- (๕) รายงานการประชุมร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๒/๒๕๕๘) (เอกสารหมายเลข ๒)
- (๔) ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ (เอกสารหมายเลข ๓)
- (๖) บันทึก เรื่อง ทาหรือปัญหาข้อกฎหมายกรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับเอกสารการสอบ (กรณีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) (เรื่องเสร็จที่ ๒๒/๒๕๕๓) (เอกสารหมายเลข ๔)

๔. ความเห็น

กระผมพิจารณาข้อหาหรือของแพทยสภาประกอบกับเอกสารที่ส่งมาด้วยแล้ว ขอเรียนเสนอความเห็น ดังนี้

มาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัตินิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึก

^๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

ลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น มาตรา ๒๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ก็ได้บัญญัติไว้ว่า หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ เว้นแต่จะเป็นกรณีที่เป็นข้อยกเว้นตามกฎหมาย และโดยที่ “เวชระเบียน”^๔ เป็นการบันทึกข้อมูลทางคลินิกของผู้ป่วยซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปตัวอักษรที่แพทย์เขียนด้วยลายมือของตนเอง บางส่วนเป็นการวาดภาพ การใช้สัญลักษณ์ การบันทึกด้วยไดอะแกรม การถ่ายภาพทั้งด้วยฟิล์มธรรมดาหรือโดยกล้องโพลาลอยด์หรือกล้องดิจิตอล การถ่ายฟิล์มเอกซเรย์ การบันทึกภาพและเสียงผู้ป่วยรวมถึงการสแกนเอกสารเก็บเข้าหน่วยความจำ หรือการให้แพทย์บันทึกเวชระเบียนตั้งแต่แรกด้วยการพิมพ์ลงคอมพิวเตอร์ และสามารถเรียกข้อมูลเหล่านั้นกลับมาดูใหม่ทางหน้าจอคอมพิวเตอร์หรือสั่งพิมพ์ออกมาเมื่อผู้ป่วยต้องการขอสำเนาหรือแพทย์ต้องการใช้ทบทวนความจำประกอบกรบันทึกการรักษาต่อเนื่องเมื่อผู้ป่วยมารับการรักษาในครั้งต่อ ๆ ไป (เอกสารหมายเลข ๑) ดังนั้น “เวชระเบียน” จึงเป็น “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” และ

^๓ มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้

(๑) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๒) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

(๓) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

(๔) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

(๕) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา

(๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าจะคดีประเภทใดก็ตาม

(๗) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

(๘) ต่อศาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

(๙) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๔ เอนก ยมจินดา, “การเปิดเผยเวชระเบียนกับกฎหมายข้อมูลข่าวสาร”, ใน วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ ๓๓ เล่มที่ ๔, (กรุงเทพฯ: บริษัท โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, ๒๕๕๖), ๗๖๓-๗๙๖.

การที่หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยเวชระเบียนก็จะต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๔^๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นด้วย

สำหรับเจตนารมณ์ของมตร๓๗๒แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น ปรากฏว่า ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.^๕ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาถึงข้อความตอนท้ายของร่างมาตรา ๑๐ (มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติฯ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน) โดยเห็นว่า การบัญญัติความว่า “...แต่ไม่ว่ากรณีใด ๆ บุคคลจะอาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้” นั้น มีจุดประสงค์เพื่อห้ามบุคคลใช้สิทธิตามกฎหมายลอบลัดด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อต้องการขอข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลอื่นเนื่องจากกฎหมายลอบลัดด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการค้ำึงถึงประโยชน์สาธารณะมตร๓๗๒ของบุคคลควรอ้างเอาประโยชน์สาธารณะเพื่อละเมิดสิทธิส่วนบุคคลจึงเป็นกจไม่สมควร (เอกสารหมายเลข ๒) เมื่อพิจารณาจากเจตนารมณ์ของร่างบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ เห็นว่า ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลเป็นความลับสำหรับบุคคลนั้น ฉะนั้น การที่หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะต้องดำเนินการที่กฎหมายลอบลัดด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการบัญญัติไว้เท่านั้น และนอกจากข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการอันเป็นกฎหมายทั่วไปแล้ว เพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดอ้างเอาประโยชน์สาธารณะเพื่อละเมิดสิทธิส่วนบุคคล จึงต้องกำหนดบทบัญญัติเฉพาะมิให้บุคคลเหล่านั้นมาอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการด้วยเพื่อขอเอกสารข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลอื่น

กฎหมายฉบับนี้
สำหรับ
เป็นบทบัญญัติ
ทั่วไป
ม. ๗ นี้แทน
ด.๓๗ เสริม.

สำหรับสถานะของแพทยสถานนั้น โดยที่ในอดีตการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมทั้งการประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม การพยาบาล และการผดุงครรภ์ ต่อมาเมื่อผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรมมีจำนวนมากพอที่จะจัดตั้งแพทยสภาเพื่อทำหน้าที่การประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรมขึ้นโดยเฉพาะ จึงมีการตรากฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมขึ้น (พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑^๖ และปรับปรุงโดย

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

^๕ ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๔๔๒/๒๕๔๘)

^๖ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรมยังอยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมทั้งการประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม การพยาบาล และการผดุงครรภ์ และโดยที่ผู้ประกอบโรคศิลปะมีจำนวนมากพอที่จะจัดตั้งแพทยสภาเพื่อทำหน้าที่การประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรมขึ้นโดยเฉพาะจึงสมควรตรากฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมขึ้น เพื่อให้การควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรมแยกออกจากการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ และให้มีแพทยสภาทำหน้าที่ควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรมแทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕^๕) เพื่อให้การควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรม แยกออกจากการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ และให้มีแพทยสภาทำหน้าที่ควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรม โดยให้แพทยสภามีฐานะเป็นนิติบุคคล^๖ มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพในทางการแพทย์ รวมทั้งเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการแพทย์และการสาธารณสุข^๗ และมีอำนาจหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม รับรองปริญญา ประกาศนียบัตรในวิชาแพทยศาสตร์ หรือวุฒิบัตรในวิชาชีพเวชกรรมของสถาบันต่าง ๆ รับรองหลักสูตรต่าง ๆ สำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพเวชกรรมของสถาบันทางการแพทย์ รับรองวิทยฐานะของสถาบันทางการแพทย์ และออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่าง ๆ และออกหนังสือแสดงวุฒิอื่น ๆ ในวิชาชีพเวชกรรม^๘

^๕ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมานานแล้ว และมีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมเพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรมและคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนให้รัดกุมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๖ มาตรา ๖ ให้มีสภาขึ้นสภาหนึ่งเรียกว่า “แพทยสภา” มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้แพทยสภาเป็นนิติบุคคล

^๗ มาตรา ๗ แพทยสภามีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมการประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
เวชกรรม

(๒) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพในทาง การแพทย์

(๓) ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของสมาชิก

(๔) ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้การศึกษาแก่ประชาชนและองค์กรอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับ
การแพทย์และการสาธารณสุข

(๕) ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับปัญหาการแพทย์และการสาธารณสุขของ
ประเทศ

(๖) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในประเทศไทย

^๘ มาตรา ๘ แพทยสภามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(๒) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(๓) รับรองปริญญา ประกาศนียบัตรในวิชาแพทยศาสตร์ หรือวุฒิบัตรในวิชาชีพเวชกรรมของ
สถาบันต่าง ๆ

(๔) รับรองหลักสูตรต่าง ๆ สำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพเวชกรรมของสถาบันทางการแพทย์

(๕) รับรองวิทยฐานะของสถาบันทางการแพทย์ที่ทำการฝึกอบรมใน (๔)

(๖) ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
สาขาต่าง ๆ และออกหนังสือแสดงวุฒิอื่น ๆ ในวิชาชีพเวชกรรม

โดยที่มาตรา ๔^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติ
 นิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการ
 ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษา
 คดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนด
 ในกฎกระทรวง และเมื่อพิจารณาสถานะของแพทยสภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมแล้ว
 จะเห็นได้ว่า แพทยสภาเป็นองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรม และเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจ
 ปกครอง ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า แพทยสภาเป็น “หน่วยงานของรัฐ” ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร
 ของราชการ

การดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมการประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
 ให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพนั้น คณะกรรมการแพทยสภาได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๑ (๓)
 (ฎ)^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ออกข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการ
 พิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ (เอกสารหมายเลข ๓)
 กำหนดวิธีพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรม โดยข้อ ๓๐^{๑๔} ของข้อบังคับดังกล่าวกำหนดให้เจ้าหน้าที่
 ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง รวมถึงมีอำนาจดำเนินการต่าง ๆ

^{๑๒} มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น
 รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุม
 การประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๓} มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ออกข้อบังคับว่าด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

(ฎ) เรื่องอื่น ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ของแพทยสภา หรืออยู่ในอำนาจหน้าที่
 ของแพทยสภาตามกฎหมายอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๔} ข้อ ๓๐ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง
 ในกรณีให้รวมถึงการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจงหรือความเห็นของ
 คู่กรณี หรือของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้าง
 ที่ไม่จำเป็น ฟุ่มเฟือย หรือเพื่อประวิงเวลา

(๒) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ

(๓) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๔) ออกไปตรวจสถานที่

พยานหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่เจ้าหน้าที่เรียกมาให้ถ้อยคำหรือทำความเห็นมีสิทธิได้รับค่าป่วยการ
 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน และข้อ ๓๘^{๑๔} ของข้อบังคับฯ กำหนดให้ประธานคณะกรรมการ
จริยธรรมแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเอกสารหรือวัตถุพยานส่งพยานหลักฐานนั้น ในกรณีที่เห็นว่า
พยานหลักฐานนั้นสมควรจะนำมาประกอบการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน รวมทั้งข้อ ๔๗^{๑๖} ของ
ข้อบังคับดังกล่าว ยังกำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้
ในกรณีที่เห็นว่าพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอ จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า หากเจ้าหน้าที่ของ
แพทยสภาเห็นว่ามีความจำเป็นจะต้องตรวจสอบเอกสารข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลเพื่อประโยชน์แก่
การพิจารณาคดี ก็อาจอาศัยอำนาจตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดี
ด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมฯ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ
เวชกรรม ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลส่งเอกสารดังกล่าวได้ การดำเนินการ
ของแพทยสภาจึงเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมอันเป็น
กฎหมายเฉพาะบัญญัติให้อำนาจไว้แล้ว

ตั้งที่คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิฯ (คณะพิเศษ)^{๑๕} ได้พิจารณาแล้วว่า บทบัญญัติมาตรา ๗^{๑๗}

แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตอนท้ายที่บัญญัติว่า "...แต่ไม่ว่ากรณีใด ๆ บุคคลจะ
อาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเอกสาร
เกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้" นั้น มีจุดประสงค์ที่จะห้ามบุคคลใช้สิทธิตามกฎหมาย
ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่น เพื่อต้องการทราบข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลอื่น
จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติฯ มีเจตนารมณ์ที่จะย้าให้ชัดเจน
ว่า ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลเป็น "ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล" ซึ่งโดยหลักการแล้วหน่วยงานของรัฐ
ที่มีข้อมูลดังกล่าวอยู่ในความครอบครองจะต้องปกปิดและจะเปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมของ
เจ้าของข้อมูลมิได้ หากมีความจำเป็นที่ต้องเปิดเผยก็ต้องเปิดเผยเฉพาะต่อหน่วยงานของรัฐ
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหลักเกณฑ์ที่มาตรา ๒๕^{๑๘} แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติไว้เท่านั้น แต่ถึงแม้จะมีกรณียกเว้นให้เปิดเผยได้ก็ตาม บทบัญญัติมาตรา ๗ แห่ง
พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติฯ ก็ห้ามมิให้บุคคลใดมาอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร

^{๑๔} ข้อ ๓๘ ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมเห็นว่าเอกสารหรือวัตถุพยานใดสมควรจะนำมา
เป็นพยานหลักฐานประกอบการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ก็ให้ประธานคณะกรรมการจริยธรรมทำหนังสือ
แจ้งไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองเอกสารหรือหลักฐานนั้น ให้ส่งพยานหลักฐานดังกล่าวแก่ประธานกรรมการ
จริยธรรมเพื่อนำมาประกอบการพิจารณา

วิธีการและค่าใช้จ่ายในการนำส่งพยานหลักฐานตามวรรคแรกให้เป็นดุลพินิจของประธาน
กรรมการจริยธรรมที่จะดำเนินการได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่กรณี โดยค่าใช้จ่ายให้เบิกจ่ายจากแพทยสภา
ตามที่คณะกรรมการกำหนด

หนังสือแจ้งให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

^{๑๖} ข้อ ๔๗ หากที่ประชุมของคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องยัง
ไม่เพียงพอให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมจากผู้ร้องเรียนหรือพยานบุคคลอื่น
ตลอดจนพยานเอกสารหรือวัตถุพยานอื่นตามที่กำหนดในข้อ ๓๖ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ ข้อ ๔๐ โดยอนุโลมก่อน

^{๑๗} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

^{๑๘} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

หรือกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อจะขอให้เปิดเผยข้อมูลด้านสุขภาพ
ของบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์แก่ตนได้ ดังนั้นหากบุคคลที่จะขอให้เปิดเผยข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล
อื่นมิใช่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็จะขอให้เปิดเผยข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลอื่นมิได้

เมื่อได้พิจารณาแล้วว่า “แพทยสภา” ซึ่งเป็นองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ เป็น
“หน่วยงานของรัฐ” ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบกับการดำเนินการของแพทย
สภาเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมบัญญัติให้อำนาจไว้แล้ว
รวมถึงบัญญัติให้แพทยสภามีอำนาจขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ “แพทยสภา”
จึงมิใช่ “บุคคล” ตามความตอนท้ายของบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ
ที่จะต้องห้ามมิให้ขอให้เปิดเผย “เวชระเบียน” อันเป็น “ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล” ซึ่งถือเป็น
“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” ดังนั้นการที่แพทยสภาขอเวชระเบียนเพื่อประกอบกรณีพิจารณา
เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบวิชาชีพเวชกรรม จึงไม่เป็นกรณีขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา ๗
แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พระราชบัญญัติ ๒๕๕๑ แต่อย่างไรก็ดี แต่ทั้งนี้การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว
ต้องเป็นไปตามที่มาตรา ๒๕๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พระราชบัญญัติ ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ด้วย

พร้อมนี้ กระผมได้จัดทำบันทึกความเห็นเจ้าหน้าที่เพื่อเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา
(คณะที่ ๑๐) พิจารณามาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายวิชัย สัตยชัยวรณ)
นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ